

Unirea

„Universității”

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 90 Lei

Pe 6 luni . . . 45 Lei

Pe 3 luni . . . 24 Lei

Numărul 2 Lei

Pentru inserate se plă-

tește 4 lei de șir garmond.

La publicările ulterioare

se socotește taxa jumătate.

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Deschis și pe față.

— la chestia unirii bisericilor românești —

de Dr. Alexandru Rusu.

Declarăm dela început că n'avem de gând să analizăm acum, din toate punctele ei de vedere, această chestiune pusă de nou la ordinea zilei din partea dlui Onisifor Ghibu, profesor la universitatea din Cluj, dar credem că discuția ce s'a pornit asupra ei, e bine să se precizeze, cât mai curând și cât mai deplin, elementele înseși ale acestei probleme.

Prezintă ca „ultima etapă a unirii Românilor”, profesorul clujan găsește că această problemă este o problemă de viață a neamului nostru, care „va trebui să se rezolve ca o necesitate istorică de fier, întocmai cum s'a rezolvit aceea a unirii noastre naționale”. Ba, socotind-o ca „o necesitate naturală a vieții noastre”, el merge chiar mai departe, spunând că „este deplin încredințat, că unirea religioasă se va realiza în curând”, fiindcă la ea „lucrează — cum spunea Alexandri — însuși brațul dumnezeesc”.

Or, punctul acesta de mănecare ni se pare greșit.

Unirea religioasă a neamului nostru este desigur o chestiune foarte însemnată, pentru rezolvirea căreia datorăm suntem cu toții să punem la contribuție toate puterile noastre. Dar aici nu trebuie să se uite un lucru foarte important — pe care d. Ghibu pare a-l fi scăpat din vedere — și anume, că această unire nu poate însemna un bine pentru neamul nostru decât numai în cazul, când ea va face pe temeiul unor principii, cari să garanteze, instituțional, nu numai acea „adevărată unire sufletească”, visată de d. Ghibu, dar care în sine înseamnă foarte puțin, ci, mai degrabă, o adevărată regenerare morală a sufletului acestui neam. Și aici mergem acum noi un pas mai departe, spunând, că fără această regenerare morală niciodată neamul nostru nu va putea ajunge la „unirea sufletească” visată, câtă vreme lipsa ei din zilele noastre — îndrăsnim s'o spunem cu toată libertatea — nu este în funcțiune de desbinarea noastră religioasă, ci de elemente cu totul de altă natură, între cari, desigur nu la ultimul rând, este și lipsa acelei concepții de înaltă moralitate creștină, care singură poate uni sufletește pe oameni.

Așa fiind, avem firma convingere, că o unire religioasă făcută oricum, fără aceste garanții, ori chiar în conștiința, că prin unirea revelatoare și care eliminează orice emulare egoistă, am ajunge la o și mai mare decadentă morală — nu numai că nu este un bine, care ne poată încălzi, ci, chiar dimpotrivă, este un rău, contra căruia suntem dator să luptăm cu toată puterea. Ungurii dela noi sunt organizați — cum se știe — în patru confesiuni (catolică, reformistă, evanghelică și unitară),

dar cu toate acestea — o spune chiar d. Ghibu, (care, în parantez fie zis, greșește când afirmă că cele două biserici românești ar fi mult mai aproape decât ultimele trei din acestea), — în situația dată, divizarea lor „nu înseamnă o slăbire ci o întărire chiar din punct de vedere național”. La fel stă chestiunea, pentru aceleași motive, și în ce privește situația noastră.

Dar să vorbim puțin mai deschis și pe față. Biserica ortodoxă română — vorbim mai ales de cea din vechiul regat, căci partea ei dela noi a ajuns la situația mai favorabilă în care se găsește pe urma stăruinței firește de-a se ținea, cât de cât, la nivel cu biserica noastră — este lipsită de vlagă necesară pentru regenerarea morală a poporului nostru. Situația ei de inferioritate, ea să nu zicem chiar decadentă, în care se găsește față de oricare altă confesiune a țării, situație, care, mai bine decât prin orice, se ilustrează prin stările umilitoare și aproape rușinoase din capitală, unde incontestabil trebuie să aibă elita clerului său, este o dovadă sigură pentru aceasta. Și dacă mai luăm în considerare, că biserica ortodoxă română se află în această situație cu toate ajutoarele și privilegiile, de cari s'a bucurat în trecut ca biserică de stat și de cari se mai bucură și azi ca biserică „dominantă” a țării, va trebui să înțeleagă oricine, că binele ce se așteaptă dela o unire religioasă a neamului nostru, nu din o renunțare a legăturilor noastre cu Roma papală și cu întreg Apusul latin, va putea să răsard.

Dar nu vrem să amăgim pe nime și cu atât mai puțin să ne amăgim pe noi înșine. Biserica noastră unită cu Roma încă nu este — nici pe departe — ceea ce ar trebui să fie: izvorul limpede și „curgător de viață”, din care să se poată adăpa fără nici o greutate toți ceice „flămânez și însătoșează” o viață mai bună, mai creștinească, mai vrednică de neamul acesta. Dar dacă nu este ceea ce ar trebui să fie, ea are, în schimb, întreagă posibilitatea de-a deveni ceea ce au ajuns — între împrejurări desigur neasămănat mai favorabile — alte ramuri ale aceleiași biserici romane, care pentru rezultatele ei fără păreche, admirate de lumea întreagă, se poate socoti cu drept cuvânt și pe cea mai sfântă dreptate: biserica singur adevărată a Domnului. Admirabilul ei centru de unitate, care este Scaunul sf. Petru, de unde întreagă această organizație mondială se inspiră și se îndrumă de mii de ani cu acea calmitate deplină care poartă în sine pecetea divinității, este și pentru noi garanța sigură, ca rămânând în legătură cu dânsul nu vom putea lucra decât la înălțarea neamului, pe care dorim să-l servim cu toată credința.

Să se facă deci unirea religioasă, și cât mai curând, dar numai în sensul acesta: al binelui mai mare ce poate să rezulte pentru neam pe urmele ei, fiindcă orice altă unire ar fi o crimă adevărată împotriva țării și a ne-

mului. Dl Ghibu nu ne spune cum își închipuie în concret această unire și astfel nu-i eschis, că și dânsul — care în fața Vaticanului, se spune, că ar fi rămas cu „impresia eternității” — să fie aplicat pentru o unire religioasă a întregului neam românesc cu legea tuturor fraților noștri latini din Apus. Oricine pune în discuție această chestiune trebuie să lămuirească mai întâiu temeiul pe care vrea să zidească. Și aceasta deschis și pe față. Iar temeiul acesta este ori al ortodoxismului, ori al catolicismului, fiindcă a vorbi de un al treilea temei, acela al unei deosebite legi românești, este ori o farsă „ortodoxă”, ori apoi un humbug, în viabilitatea căruia nu crede nici cel ce pune chestiunea.

Înainte de-a invita deci opinia publică să forțeze autoritățile bisericesti și acel faimos minister al cultelor, care — dupăcum spune d. Ghibu — „ar fi avut datoria imperioasă să abordeze și să ajute la rezolvirea ei cât mai grabnică” această chestiune, să orienteze d. Ghibu această opinie publică asupra direcției, în care găsește că ar trebui să fie îndrumată „cu necesitate de fier”, „această vitală problemă a neamului nostru”. Altfel, tare ni-e teamă, că — cu toate încredințările contrare ale iubitelui nostru fost coleg dela culte — unirea religioasă a neamului nostru va mai întârzia încă cel puțin câteva „lustre”.

Și ar fi un mare păcat!

Gura păcătosului... „Legea Românească”, cum se numește organul semioficial al eparhiei ortodoxe din Oradea-mare, vorbind de „înfrățirea popoarelor prin biserică”, scrie în numărul său din 22 Iulie c. următoarele:

„La noi nu se face nimic în această privință. Noi trăim încă în cercul vițios al socialtelor inspirate de politică, care împarte popoarele în prietini și dușmani. Diferitele biserici trăiesc lângă olaltă ca străine, căci „cămășă lui Hristos e împărțită între ele. În această izolare, una tinde la suprematizarea celeilalte și tot mai tare se abate dela doctrina lui Hristos de a fi toți o turmă și un păstor”.

Șirele acestea cuprind cel mai deplin adevăr și ne mirăm, că au putut să apară într'un organ de propagandă ortodoxă. Nime nu-și va închipui anume, că fiind vorba de țara noastră, unde, mai ales după formula nenorocită din Constituție, ortodoxismul se crede „dominant”, în alt sens decât acela pe care se pare că l-ar fi intenționat legislatorii, ar putea să fie vizată — afară de cea ortodoxă — și altă biserică, că ar tinde la „suprematizarea” celorlalte biserici. Și asta, mai ales după ce autorul însuși ne spune puțin mai la vale, că „e datoria bisericii noastre ortodoxe să facă primul pas pentru apropierea popoarelor conlocuitoare prin biserică”.

Se verifică deci de nou vorba cea veche cu „gura păcătosului...”, la adevărul căreia dacă e să mai adăugem și noi ceva, e numai,

că înainte de a se lucra cât de puțin din partea ei pentru înfrățirea *popoarelor*, ar trebui să-și dea seama de imensul păcat ce face prin subsăparea continuă a bisericii noastre, promovând prin aceasta, în loc de „înfrățire“, o *desbinare tot mai pronunțată în sinul aceluiaș popor*.

Să ne spună deci „Legea Românească, dacă acest aditament al nostru intră și el în „programul de înfrățire a popoarelor“ prin biserica ortodoxă și dacă ortodoxismul român e gata să caute a realiza mai întâiu acest primordial punct al programului.

...Că tot o fi mai ușor, să nu desbini acelaș popor prin biserică, decât să înfrățești pe aceeași cale toate popoarele!

O faptă înțelegătoare. Este învoirea provincialului franciscan din Ardeal, pâr. *Leonard Trefan* dela Cluj, ca în biserica franciscană dela Sibiu să se poată ținea, începând cu noul an școlar, liturghie greco-catolică pentru elevii școlilor și pentru soldații noștri din garnizoana de acolo.

După aranjamentul similar cu *Minorii* din Cluj, va urma acum cel dela Sibiu și nu peste mult să sperăm și un al treilea, tot cu *Minorii*, la Târgul-Murăș, — așa că necesitățile sufletesti ale credincioșilor noștri din orașele mai mari vor putea fi binișor satisfăcute și până când se va găsi soluția definitivă a acestei probleme foarte însemnate. În cazul dela Sibiu nu avem însă numai o simplă învoire, ci o *invoire care s'a dat* — dupăcum spune scrisoarea pâr. Trefan — „*cu bucurie*“ și care nu privește exclusiv întrebuințarea bisericii, ci și a Conventului oferit pentru un *internat al elevilor noștri*, în cazul că se va putea obține dela autoritățile competente evacuarea în acest scop a părții închiriate până acum la străini a Conventului.

La rândul nostru, înregistrăm și noi cu deosebită bucurie aceste fapte înțelegătoare a situației, cari ne dau cele mai bune nădejdi pentru o cât mai rodnică împreună lucrare din viitor a celor două ramuri — apusan și oriental — ale catolicismului din România întregită.

SPICUIRI.

Vorbind despre excluderea din monahism a ierodiaconului D. Cornilescu, d. *Virgil Tempeanu*, un profesor care se ocupă ades de chestiuni religioase, publică în numărul din 9 August al „*Neamului Românesc*“ sub titlul „O excludere religioasă“ următoarele constatări, cari nu strică a fi reținute:

... Unii din mai marii bisericii fac politică și nu vor să se coboare — ca să se ridice — în mijlocul păstorilor. Abia dacă se plimbă, vara, cu automobilele, care nu știu de or fi canonice, pe la mănăstiri.

Și poporul e lăsat pe mâna tuturor propagandiștilor adventiști, tuturor practicilor păgânești, care ne degradează și ne rușinează chiar în ochii proprii).*

Am dori să vedem mai des în mijlocul nostru pe Sfinții, Pr. Sfinții și chiar pe I. P. Sfinții Lor, în mijlocul sătenilor, cari li așteaptă cuvântul cel rar și greu. Socot doară că au salvat biserica din indiferentismul care se tot întinde, dacă au făcut un sfat și au alungat un călugăr? Făcea propagandă protestantă? Se fac altele și mai rele, sfinți părinți de către cei cari nu predică în București și nu scriu prin foi, ci propagă pe ascuns, acolo la țară, unde nu mergeți, potrivit învățaturii lui Crist.

Excluderea nu-și ajunge țelul...

Și, până nu vom reintroduce *sufletul* în Biserica strămoșilor noștri, și nu-l vom și lega de nevoile trăite ale vieții acesteia, zadarnice vor fi excluderile cari miroase a intoleranță religioasă.

Am dat afară pe un doctor în teologie și filosofie. Fiți liniștiți! *Să știți că am salvat, prin aceasta, toată ignoranța, tot păpânismul!*

*

Ca răspuns la aceste șire d. *I. Gr. Opreșan*, publică, în numărul din 12 August al aceluiaș ziar, o apărare în toată forma a „laicului“ Cornilescu și a ideilor „protestante“ profesate de dânsul, făcând în aceeași vreme și următorul rechizitoriu la adresa bisericii ortodoxe:

Mi-i încă proaspăt în minte cuvântul pe care l-a rostit, răspicat înaltul stăpân al bisericii despre biserica sa cu prilejul ungerii u-

*) Sublinierile sunt ale noastre.

N. R.

nui distins preot. El e dureros de cuprinzător și sună „*decadență*“. Căci se mărturisim pe față: *aceasta e definiția celor ce se petrec în biserică. Imi gâlgăie sufletul de cuvintele pline de dreaptă revoltă a unui cinstit profesor de provincie care a ajuns să-și pună copii la ușa bisericii ca să dea afară pe cutare și cutare preot, care o îndrăsnă să intre în casa Domnului. Mă feresc să înșir sute de exemple cari să illustreze încăpătorul cuvânt al Primatului. Păstorii nu-s la datorie, aceștia adevărul. Și când agenți anonimi mișună prin sate cu cărțuții „religioase“, făcând propagandă deșanțată contra legii și mai ales a neamului, un sobor alungă din sinul bisericii pe un harnic popularizator, care scoate o foaie de zidire sufletească, din care — cum spune d. Tempeanu — poporul să învețe îndemnuri bune...*

Să fie sigură însă biserica de dovada intoleranții și decadenței ei. „Laicul“ Cornilescu face parte din aceia, cari sânt gata să și moară pentru Christos. Prin excluderea lui, biserica a tras o linie de demarcație, definind cuvântul Primatului.

Revistă bisericească.

Pentru a ne ușura greutățile materiale, împreunate cu scoaterea acestui organ și — ne place să credem — ca o îmbărbătare la munca ce ne așteaptă în viitor, Preasfințiii episcopi Dr. Valeriu Traian FRENȚIU al Orăzii și Dr. Iuliu HOSSU al Gherlei și-au răscumpărat abonamentul pe acest an cu câte 1000 Lei.

Le mulțumim din inimă, dorind ca Dumnezeu să le păstreze și pe mai departe bunele sentimente ce au față de presa bisericii noastre.

La Sântă-Măria mare se va face din partea I. Preasfinției Sale mitropolitului Vasile *sfințirea bisericii din Tulgheș*. În scopul acestei se fac acolo mari pregătiri, așa că această intrare a pâr. mitropolit în părțile Săcuimei va fi un adevărat praznic pentru bunii noștri credincioși de acolo, cari aproape de 100 ani n'au mai văzut arhieru în satele lor.

☐ ☐ Foiața „Unirii“. ☐ ☐

Clasicism în Țara-Românească

de Dr. Constantin Pavel.

Viața noastră socială și politică cu păcatele ei, vechi și noi, prin nimic nu se caracterizează mai de aproape, ca prin indiferența față de cultura clasică latină.

Și te miri cum se face, ca un neam de oameni, trezit tocmai sub vraja ideilor latine și a istoriei poporului român, din care ne depănăm și limba și ființa, să neglije — pe zi ce merge — valoarea morală și educativă a acestei culturi. Unde mai pui, că în clipe istorice latineasca noastră se manifestă în chip ridicol și foarte jicnitor pentru cultura noastră și demnitatea națională a unui neam neo-latin!

Negreșit, cunoașterea — fie chiar și numai în măsura reclamată de o pregătire generală — a vieții și limbii latinești, însumează ani grei de disciplină școlară, răbdare și muncă migăloasă. Dar tocmai munca aceasta, atingerea noastră de sufletul antic-latin, care, cel dintâi, în istoria omenirii a întemeiat un mare imperiu pe subordonarea intereselor particulare binelui obșteșc, i-ți intipărește încetul și pe neobservate o notă de gravitate, un patriotism adânc și conștiu, o largime de concepții, discernământ în fapte, judecată și cumpăt la vorbă.

În vârtejul atâtor patimi politice și destrăbălări sociale, lipsa acestor calități ne dă un aspect înspăimântător, și școala prinde în măsura, în care nesocotim vechea cultură clasică.

Voi fi știind și eu, că dela *Comenius* încoace s'a scris și vorbit mult pro — și contra privitor la învățământul limbilor vechi, elină și latină. — Întreb atunci: de ce poporul englez, afurisit de utilitarist, cum este, n'a abandonat niciodată și nu neglijează nici azi clasicismul, mai bine neo-umanismul, ci dimpotrivă îl clasează între bunurile naționale engleze și îl consideră și pe mai departe de școala cea mai înaltă a caracterelor publice — *public character* —, chimate într'o zi să îndrume viața de stat a marelui imperiu.

O privire asupra vânjolirilor noastre pe toată linia, asupra atâtor sbateri în sec, — de vremece nu-i suflet, nu-i cinste, nu-i fond moral — ne pune întrebarea: n'am avea noi trebuință de astfel de școli ale caracterelor publice.

— Bine, mă, mi-ar replica vre-un prietin, dar de clasicismul tău ne arde nouă astăzi, în acest potop de certuri și crize peste crize: valutară, parlamentară, universitară, confesională și alte bunătăți naționale.

— Buni iertători să-mi fiți, dar ce mi-s'a întâmplat mie zilele aceste, Vi-s'ar putea întâmpla și Dvoastră, dacă într'o bună dimineață

ați osteni până colea la Alba-Iulia. Mai săptă-mănila trecute petrecui câteva zile, într'o delegație școlară, în cetatea noastră de încoronare. Isprăvind cu afacerile oficiale, ce putea să aibă pentru mine mai mare atracțiune, ca vizitarea vechilor și nouilor monumente naționale de aici. — Privesc frontispiciul istoricei clădiri, unde s'a votat unirea Ardealului cu Vechiul-Regat. De-odată mi-se întunecă căutătura. Mă frec la ochi, să văd mai bine cecece nu cred, ori să cred și să mă conving de cecece văd. — E lespeda de marmoră cu inscripția comemorativă a marelui act într'un fel de limbă clasico-latino-vulgaro-națională românească. I-mi veni să cred, că-i vre-un monument de epigrafie latino-vulgară din Dacia-Felix, ori vre-o imitație a colecțiilor din C. L. L. alui Mommsen.

Sunt șase șire gravate în piatră albă scilpitoare cu litere cam roșcovane, — nici măcar aurite, — cum urmează, cuvânt de cuvânt: Anno Domini MCCCXXIII Kalendis Decembris hoc loco

Unio Transilvaniae

Universae cum Daco Romania sollemni et Unanimo populi voto in perpetuum atque irrevocabiliter Proclamata est, cuius rei memoria Sempiterna sit.

Ceeace am remarcat prin sublinieri sunt greșeli primitive de l. latinească și sunt următoarele cinci în șase șire:

Asupra sfințirii de biserică dela Șieu-Măghieruș, săvârșită la 5 August din partea Preasfințitului Iuliu al Gherlei, ni-se trimit o corespondență mai lungă, din care reținem bucuria și dragostea deosebită cu care credincioșii noștri din întreg jurul acela, în fruntea foarte mulți intelectuali mireni, au întâmpinat pe arhierul iubit, precum și impresiile adânci pe cari aceste serbări le-au lăsat în sufletele tuturor celor de față. Vorbirea arhierului i-a îndemnat să stee tari în credință și dragoste cătră biserică adevărată a Domnului Hristos.

Ca un semn deosebit de îmbucurător pentru nădejdea bună ce ne-o întărește, increștăm că în *clerul tîndr al arhidiecezei noastre* au fost primiți acum deodată 38 de candidați, între cari mai mulți absolvenți de liceu foarte buni. Bătrânul nostru Seminar va adăposti astfel pe anul viitor binisor peste o sută de alumni, un număr pe care nu l-a atins nicicând până acuma.

Colegiul sacru al Cardinalilor a îndurat de curând o nouă pierdere. În 10 August s'a stins la Torino Cardinalul Augustin Richelmy, arhiepiscopul de acolo. Născut la 1850, Cardinalul Richelmy, ridicat la această demnitate încă din partea lui Leo al XIII-lea la 1899, moare în vîrstă de 73 ani. Membru al mai multor Congregații romane (a Conciliului, a Seminarilor s. a.), R. a fost și un fervent apostol al mișcărilor sociale catolice.

Vorbind despre ancheta ce se face în legătură cu averile eparhiei, arhiepiscopul Gurie dela Chișinău a declarat de curând, că zvonul despre secularizarea acestor averi n'ar trebui să se acrediteze. Secularizări au făcut în timpul din urmă numai bolșevicii. Dar dacă totuși s'ar ajunge — spune el — prin imposibil, ca aceste averi să treacă în administrația ministerului cultelor, nu se știe ce urmări poate să aibă această greșală. — Vorbind așa, se dă ca sigur că Preasfinția Sa nu va mai fi multă vreme în fruntea bisericii basarabene. Arhierii ortodoxiei române „dominante“ n'au voie să aibă păreri atât de . . . independente.

1) *Decembris*; December, Decembris era a zecea lună în Calendarul roman și la genitiv se scrie Decembris, fiind un adjectiv aparținător la declinația treia. La ablativ — cum e și acest caz —, de vremece numirile lunilor se întrebunțau mai adesea în formă adjectivală — Kalendae Decembres — va fi: *Kalendis Decembris*.

2) *Transilvania*. E drept, că îndeosebi vorbele compuse cu prep. *trans* se pot scrie și cu un *s*, ca d. p. *transilio*=*transillio*. Dar numirea latinească a Ardealului în toate documentele vechi se scrie: *Transsylvania*, — (A *Transsylvaniae montibus*... Bonfinius *Decades rerum Hung.* *Erat ille dux regionis quam vocitant Transsylvam; ipsam vero Transsylvaniam non modo coegit*... Ranzanus: *Epitome rerum Hung.*) — rar: *Transsilvania*, — gresit: *Transilvania*.

3) *Daco Romania*. Cuvintele compuse fără prepoziție se scriu cu trăsura de unire: *Daco-Romania*.

4) *Populi*. *Populus*, aparținând decl. II. la genit. se scrie *populi*; de ce deci *populi*, ori doar ca să fie mai bine fixat.

5) *Irrevocabiliter*; adverb compus din *in* și *revocabiliter*, se scrie *irrevocabiliter* (*irrevocablement*). —

E un text latinesc foarte ușor, dar cu foarte grele greșeli de limbă și ortografie, ce

Reuniunea arhidiecezană de misiuni a hotărît mai nou să țină *misiuni populare* în următoarele parohii: Tăureni (prot. Ludoșul de Murăș), Mărgău (prot. Morlaca) și Hundorf prot. Ibașfalău) în zilele de 26—8 August; la Șamșud (prot. Murăș) în zilele de 8—11 Septembrie; iar la Mischiu (prot. Turda) și Calvasăr (prot. Sibiu) în zilele de 21—3 Septembrie.

Ca și în trecut, *Ziua presei catolice din Spania*, unul din cele mai însemnate momente ale vieții bisericești de acolo, a realizat în acest an un beneficiu de circa 700,000 pesetas. Zece procente din realizările anuale se trimit sf. Părinte ca „obol al sf. Petru“ din partea presei, 5% servesc pentru pregătirile serbărilor din anul ce vine, iar restul se împarte între publicațiile catolice din țară. — Când vom ajunge și noi, ca puterea presei să fie apreciată de toți după cuviință?!

Intre 10—15 August c. se va ținea la Constanța (Elveția) *cel mai nou congres catolic internațional*, aranjat — cu aprobarea sf. Părinte a Romei — din partea „Ligei catolice internaționale“ de sub prezidenția contelui E. de Rougé. Asupra hotărîrilor acestui congres sperăm să mai putem reveni.

Din Roma se anunță, că proximal număr al revistei „*Acta Apostolicae Sedis*“ va aduce textul unei noi proceduri, mai riguroasă decât cea de până acum, în ce privește dispensa căsătoriilor rate, dar neconsumate.

Știri mărunte.

Personale. I. *Preasfinția Sa mitropolitul VASILE* a fost ales de curând membru de onoare al *universității libere din București*.

— Miercuri, în 15 August, s'a ținut la Blaj obișnuitul Consistor școlar, în care s'au făcut primiriile în internate și la Seminarul teologic. *La teologie au fost primiți următorii*: Laurențiu Frățilă (Paris), Aurel Pampu (Roma), Ilie Hășăgan (Paris), Vasile Laslo, Vasile Oltean, Septimiu Todoran, Ioan Fărcaș (Roma), Ștefan

nu se admit nici în lucrarea unui licean, dar mi-te pe o piatră de pomenire, menită să vestească lumii și posterității cel mai mare act istoric din viața bimilenară a unui neam.

Vă puteți închipui ce față ni-o mai fi făcut și o să ne mai facă străinii, văzând acest prost debut de latinește la strănepoții Divului Traian.

E drept, că gazetele din București — îndeosebi — sunt foarte distractive ori de câte ori se rezeșc la câte un prea inofenziv dicton sau proverb latinesc. Cum e atunci mai închizi ochii și treci mai departe cu un zimbet de creștinească indulgență. E viața de o zi!

Cu totul altcum se prezintă însă lucrul, când e vorba de nemurirea unui act ori eveniment istoric. Știu că nu toată lumea e datoare să cunoască limba latină. Foarte just. Decât, celce nu știe turcește, nici în Ardeal să nu vorbiască turcește — deși în unele privințe cam prindem a ne turci, — cu atât mai puțin — ori cât ar fi de lacom și superficial — să nu ticluiească inscripții comemorative în limba latinească. —

Era cât pe colo să-mi scape, că la cele patru Universități avem vre-o opt catedre de filologie elasică, în... buget. Și apoi chiar și în cazul cel mai rău — Blajul dela Alba-Iulia abia vine cale ca de-o poștă bună.

Ciugudean, Nașcu Bogdan, Emil Cătărig, Augustin Vișa, Vasile Țetcu, Andreiu Radeș, Onoriu Dămian, George Gânța, Vasile German, George Vasii, Ioan Colceriu, Simion Hățiegan, Leontin Florian, Emil Stanciu, Victor Vancea, Septimiu Avram, Alexandru Caian, Ioan Feldiorean, Codrean Pop, Iuliu Moldovan, Alexandru Ciacian, Aurel Muntean, Aurel Busoiu, George Raduly, Patriciu Vlaicu, Alexandru Negrea, Petru Lehene, Liciniu Lucaciu, Augustin Cioloca și Candit Lie.

— Duminica trecută au fost hirotoniți de preot Aurel Pop, profesor la liceul din Turda și Nicolae Fechete, absolvent de teologie.

La Mărășești se va pune mâine, ziua marilor lupte și a biruinței, piatra ctitorească a Mauzoleului Neamului și a criptelor pentru adăpostirea osemintelor a 10,000 ostași. Va fi o aleasă sărbătoare a neamului, unde ar fi trebuit chiemate la participare activă toate confesiunile țării, pentru ca Mauzoleul să fie cu adevărat al „Neamului“ și nu numai al celor de confesiune ortodoxă, reprezentați prin „Societatea ortodoxă a femeilor“, care a lansat apelul de participare.

O nouă școală la institutele noastre. Pe urma unei hotărîri recente a Consistorului arhidiecezan, la toamnă se va deschide în legătură cu Congregația de femei din Obreja o „Școală de menaj“, care va îmbrățișa cele mai însemnate branșe ale lucrului femeesc. La organizarea ei se lucrează deja din greu.

Locale. Măine, Schimbarea la față, va predica în catedrală p. canonic Dr. Ioan Bălan.

— Adunarea generală a despărțământului nostru Blaj al Asociațiunii, ținută Duminică trecută la Hususău, a fost o *manifestație culturală* de primul rang. Impreună cu serbarea totdeauna bine reușită pentru comemorarea eroilor, ea atras întreg jurul, așa că sfaturile conferențiarilor și îndemnurile oratorilor serbării au avut ascultători foarte mulți, cum rar se întâmplă la atari întruniri. În locul canonicului Dr. Ioan Bălan, care a demisionat, s'a ales în fruntea despărțământului ca director protopopol Aurel C. Domșa dia Blaj.

— Primiriile la teologie și în diferitele internate ale Blajului, ne-au adus săptămâna trecută o însemnată mișcare de elevi, cel mai bun semn, că institutele noastre sunt tot mai mult căutate.

Preoți cari n'au lipsă de bani. În numărul din urmă al organului semioficial al eparhiei ortodoxe orădane citim următoarele: „Preoții cari nu și-au ridicat încă congrua, s'o ridice în cursul lune curente, căci pentru a nu fi împiedecați în desocotirea cătră Stat, sumele neridicate vor fi restituite ministerului“. — Invățătura e dublă: În alte părți (mai ortodoxe) congrua pe ultimul cvartal e asemnată de mult, dar preoții nu prea au nevoie de dânsa. — Fericiți oamenii!

Not dispoziții școlare. Primind pe deantregul și fără nici o discuție — care poate n'ar fi stricat — dispozițiile Regulamentelor de stat din vechiul regat, *directiunile liceelor noastre din Blaj* aduc la cunoștința părinților următoarele:

1. Pentru toți cari vreau să se înscrie la liceele noastre, trebuie să se facă o cerere de primire cel mai târziu până la 5 Septembrie c., alăturându-se pentru ceice vin pe clasa I. certificatul de absolvire a școlilor primare, pentru cei ce vin pe cl. V. certificatul de absolvire a școlilor secundare inferioare (capacitate), iar pentru ceilalți certificatele de pe anii premergători. La toate cererile se vor mai alătura mărcile necesare pentru răspuns (mai corect poate un plic adresat și timbrat cu recom.), extrasul de botez și naștere (civilă) și certificatul de vaccină.

2. Inscriverile celor primiți se vor face în zilele de 18—20 Septembrie, primindu-se în 18 numai cei ce vin pe clasa I. Prelegerile se vor începe în 22 Sept.

3. Examenle de corigență, integrale și de diferență, se vor ținea în 14—15 Septembrie, iar cererile de admitere la acestea se vor prezenta până în 13 Septembrie.

Dela Conservatorul din Cluj ni-se cere publicarea următoarelor șire: »Inscrierile la Conservatorul de muzică și artă dramatică din Cluj se vor ține din 10—20 Septembrie, iar examenle de admitere din 21—6 Sept. 1923. La cerere (și prin poștă) se primește dela Secretariatul Conservatorului broșura *Informațiuni pentru anul școlar 1923—4*. E de observat, că cu acest an școlar se vor deschide la Conservator cursuri pentru toate instrumentele de suflat de lemn și alamă». — Broșura informativă se găsește și la redacția noastră.

Prețul grâului a scăzut pe piața mondială. În Statele Unite și în Australia prețul grâului a scăzut la prețul dinainte de războiu, ajungând astfel — cu toată criza schimburilor — mai ieftin decât grâul francez. Săptămâna trecută el a fost cotaț la Havre cu abia 64 franci tona, dar chiar dacă s'ar socoti și cei 15 franci vama precum și alte cheltuieli de manipulare, prețul lui tot nu trece peste 80—2 franci tona. În Franța se crede, că prețul pâinii va scădea la 1'10 fr. kilo și presa aduce elogiul țăranului, care cultivând grâu în mai mare cantitate a provocat această „minune a grâului“, care poate fi considerată ca o a doua Marna. — Așa se explică căderea însemnată a prețului cerealelor dela noi, cari sunt azi binișor sub prețul maximal fixat cu vre-o 2 luni înainte. Grâul de pildă, maximat la 45 mii vagoni, a ajuns azi la 40—1 mii, și se spune, că o să mai scadă.

De-ale „Astrei“. Cu concursul societății studentești „Junimea Sătmăreană“ se va ținea în 28 August *adunarea generală a despărțământului Seini-Oaş*, în comuna Bixad. Tot atunci se va ținea la Murăș Uioara o *adunare de reorganizare a despărțământului Uioara*.

O mică rectificare. *Direcțiunea școlii normale de băieți din Blaj* ne roagă să anunțăm, că contrar Avizului publicat de curând în acest ziar: primirea la această școală se va face din 15—8 Septembrie c.

Intrunire colegială. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: Colegii de școală, absolvenți ai liceului din Blaj 1912/13, sunt rugați să ia parte la intrunirea colegială de 10 ani, care se va ținea Sâmbătă la 25 August, în Blaj. — Prof. *Augustin Popa*.

Telefonul „Unirii“

M. Sovata. Puteți fi liniștit: Asignarea congruă preoțești pe cvartalul Aprilie—Iunie a sosit în sfârșit ieri la Oficiul arhidiecezan, așa că până la începutul noului an școlar neapărat veți putea avea la mână retribuțiile mult așteptate.

P. Diclesanmărtin. Da, cele auzite de dv. despre intrarea unui *magistrat*, care avea cvartir, cu puterea, în o casă fundațională destinată provizor unui funcționar capitalar, iar mai târziu de Azil al preoților deficienți, este curatul adevăr. Vă mirați că s'a putut așa ceva, dar vă întebăm noi: Ce nu se poate... în această țară?! Că lucrurile se vor aranja iar în curând, pentru că numitul Azil totuși să se poată deschide, o sperăm și noi, iar că în alte vremuri funcționarii, cari și-ar fi permis atari manevre ar fi fost transfreați în timp de cel mult o lună, e absolut sigur. Acum, te pomenești, că rămâne.

„Infrățirea“ Cluj. Tisescu (cu un singur s) al Dvoastră are la noua rubrică »Inscripții« un spirit extraordinar, care rivalizează cu acela al fraților dela »Carpații«. Propunem să-l treceți cu 1 Septembrie în oficina fratelui său cu 2 s. Sub inspirația directă a acestuia ar putea s'o ducă foarte departe. Altfel, ar putea să rămână staționar și asta ar fi desigur o mare pagubă națională.

A. C. Albinus. Lucruri ca cele ce ne scrieți că se colportează n'au fost în articolul păr. Busila. Ceeace am suprimat a fost mult mai puțin supărător, dar totuși trebuia să se omită. În orice caz, discuția în acest organ nu se poate învărti decât în jurul celor ce s'au publicat.

Correspondent. Gherla. A sosit de nou prea târziu pentru numărul trecut, iar acum n'am mai putut s'o utilizăm decât așa cum se prezintă.

P. Lozna-mare. La cerere am căutat de nou în registru, dar v'am aflat tot așa cum v'am scris.

Casina română. Lupeni. Abonamentul e plătit până în 30 VI 1923.

AVIZ.

La liceul de băieți din Blaj este de padimentat, în salele de învățământ, o suprafață de 259 m².

Asemenea sunt de a se pregăti 70 de mese de desemn sistem Hermann. Ceice doresc să lea în întreprindere executarea acestor lucrări să și înainteze oferte în scris închise, până la 24 August 923 ora 12 din zi la *Direcțiunea liceului de băieți din Blaj*.

Pentru padimentat se pot face oferte, separat pentru lucru și separat pentru material. Amănunte se pot afla dela

Direcțiunea Liceului.

Cum ne curățim sângele și ne întărim trupul

Broșura interesantă și instructivă, care nu trebuie să lipsească din nici o casă, cereți-o gratuit contra 1 leu în mărci postale pentru porto. Adresați Farmacia VOREL din Piatra-N.

Transpirația Mâinilor Mirosul Picioarelor, etc.

dispare intrabușind lichidul S. A. S. De vânzare la Farmacii și Drogerii sau contra mandat postal de lei 20, vi-se trimite de către Farmacia VOREL, Piatra-N.

Fabricăm Cazane de fier rachi

căldări de spălat, văpsit și de tăbăcărie

În condițiunile cele mai favorabile:

FRAȚII PAULINI

Fabrică de articole de aramă în AIUD.

Se primește: Inzestrarea, aranjarea și repararea fabricelor de spirt și de chimicale.

Stropitoare de vii și părți construitoare de metoda

„Austrie și Wermoral“.

(16) 44 - 52

Durerea de cap Migrena, Nevralgii

Dureri reumatice etc. vindecă și liniștesc la moment tabletele KALMA, pachetul lei 4, la drogerii și farmacii. Se trimet contra mandat de lei 40 franco 10 pachete Kalma. Adresați:

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

Citiți și răspândiți:

□ „UNIREA!“ □

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănu.

Abonamente se pot face oricând!

CLOPOTE

Și obiecte bisericesti fără bani,

garantate pentru 50 ani

găsiți numai la:

prima fabrică de clopote din România mare!

Frații D. W. Popescu & Comp.

Sirada Ioan Măiorescu Nr. 9.

BUCUREȘTI. (70) 1 - 52

Furnizorii Curții Regale și al sfințelor mitropolii, episcopii și biserici din România întreagă.

ECZEMA boalele de piele, coșurile se vindecă sigur cu

POMADA CADOL

Găsiți la farmacii și drogerii sau contra mandat postal de lei 25 dela

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

Cereți gratuit prospectul: Cum se vindecă eczema

În Blaj se află

O CASĂ

de vândut din mână liberă. Condițiuni favorabile. Informațiuni dă

Gheorghe Mărcuțiu,

(68) 3 - 3.

Blaj.

Cum ne vindecăm de Reumatism și Gută

Broșură interesantă și instructivă. Se trimete mărci postale de gratuit contra 1 leu, pentru porto. Adresați:

Farmacia VOREL, Piatra-N.

Librăria Seminarului teologic greco-cat. în Blaj.

Cărți bisericesti.

Lei

Apeștolul, sau faptele și epistolele ss. Apostoli f. 4, crudo 50'— leg. în pânză . 140'—
Euhologiu, crudo 30 lei., leg. în pânză . 70'—
Liturgier, broș. 30 lei., leg. în pânză . 75'—
Orologier, crudo 30 lei., leg. în pânză . 70'—
Ostoli mic, 80 crudo 15 lei., leg. simplu 35'—
Pentecostar mic, 80 crudo 15 lei. leg. simplu 35'—
Ostoli și Pentecostar, legat într'una . 60'—
Prohodul Domnului, Nostru Isus Hristos 3'—
Psaltire, broș., 12 lei., leg. simplă . 50'—
Trid, crudo 60 lei., leg. în pânză cu călcăiu de piele . 160'—
Rândulala sf. Ugeri, carea se cântă de un preot . 1'—

TUSA

bronchita, dureri de plămâni, dureri de piept, oftica în stadiul prim, guturaiul, astma etc. vindecă cu succes unul din preparatele următoare: CEAIUL CARPAȚILOR VOREL, BONBOANE PECTORALE VOREL în plicuri și cutii, SIROPUL CARPAȚILOR VOREL, GUDRONUL VOREL.

Veți alege, după plăcere, unul din aceste specialități. Le găsiți la drog. și farm.

Dep. central: FARMACIA VOREL, Piatra Neamtz.